

første Venstreministerium gik og blev afløst af et nyt, af Ministeriet J. C. Christensen, og fra det Øjeblik af blev Forsvarsministeren og Konseilspræsidenten forenede i en og samme Person. Netop dette, at den daværende Konseilspræsident overtog Forsvarsministeriet, blev hilst med Glæde ude i Landet af alle dem, der i Virkeligheden ønskede, at vi skulde gøre noget for at faa en forsvarlig Ordning af vort Forsvar, og jeg tvivler heller ikke om, at hvis det var faldet i den Mands Lod at føre Sagen frem — men han maatte jo af andre Grunde træde tilbage —, vilde han have gjort sit til, at vi kunde have faaet en forsvarlig Ordning.

Vi have imidlertid nu Kommissionens Forslag liggende for os; og hvad er det, den store Strid indenfor Kommissionen har drejet sig om? Det er Københavns Befæstning. Det er ikke noget nyt, thi dette Spørgsmaal, Københavns Befæstning, har været et Stridens Æble i umindelige Tider her til Lands.

Jeg tror ikke, det skader, om vi kaste et historisk Tilbageblik til den Tid, da man først foreslog Københavns Søbefæstning. Det var i Rigsraadet i 1858, at et Forslag derom blev fremsat af det daværende Ministerium. Naar man følger disse Forhandlinger, vil man se, at en Mand, som Demokratiet saa op til med stor Hengivenhed og Tillid, afdøde Oberst Tscherning, talte glødende imod at gaa til et saadant Skridt som Københavns Befæstning — der var Tale om Befæstning fra Søsiden —, fordi han mente, at det absolut og med Nødvendighed maatte føre Københavns Landbefæstning med sig. Det kan jo ikke nægtes, at han fremførte gode Grunde; men det er mærkeligt at se, at da man kom til den endelige Afgørelse, til Afstemningen ved tredje Behandling, saa skete ikke det, som man maatte have ventet, nemlig at en Mand, der talte saa kraftigt og stærkt mod Københavns Befæstning, absolut ogsaa maatte stemme imod den. Nej, Oberst Tscherning undlod at stemme, og det samme gjorde Dr. Winther, som ogsaa sad i Rigsraadet den Gang. Derimod stemte en fynsk Gaardmand, Jens Jensen Trunderup, og en jydisk Gaardmand Jens Jørgensen Bjerggaard, der ogsaa sad i Rigsraadets Folketing den Gang, og som begge var Modstandere af Københavns Søbefæstning, begge for Befæstningen, fordi den daværende Regering havde gjort Spørgsmaalet til et Kabinetsspørgsmaal. Det synes at være et Vidnesbyrd om, at naar man vil

udrette noget, enten det nu har været i svundne Tider eller er i Nutiden, kan man kun gøre det ved at sætte en alvorlig Villie og sin egen Stilling ind paa det.

Jeg sagde før, at det kunde have sin Interesse at kaste et Tilbageblik paa vor Historie, hvad disse Forhold angaar, og naar jeg gør det, kan jeg ikke nægte, at jeg beklager meget, at f. Eks. i vor sidste Krig Dybbølstillingen var saa slet, som den var. Jeg beklager det saa meget mere, som de nationalliberale havde Flertal i Rigsraadet og kunde have imødekommet de særlige Krav, der blev fremsatte fra de sagkyndiges Side, men de blev ikke imødekomne. Det forekommer mig — og deri er jeg sikker paa, at enhver, der kender vort Lands Historie, vil være enig med mig —, at Skanserne paa Dybbølberget var alt for slette. Jeg ved ikke, om Grunden var, at vore sagkyndiges Udvikling i teknisk Henseende ikke var tilstrækkelig, eller at man af Sparsommelighedsgrunde ikke havde villet imødekomme dem; men naar man lod det Stykke Land som Broager; hvor der ikke var gjort en Smule, ligge, saa at Tyskerne kunde opkaste deres Batterier og enfilere vore Skanser, vidner det om, at der maa have været noget i Vejen, noget, man ikke var klar over. Saa var der jo ogsaa den Omstændighed, at vore Folk ikke havde et Vaaben, der kunde maale sig med Modstandernes. Men naar man taler med de Folk, der have været med og vist sig som virkelig sejge Forsvarere af de simple Jordskanser derovre ved Dybbøl, hører man, at det er deres Mening, at hvis disse Skanser havde været noget anderledes, vilde vi ikke have overgivet dem den 18. April, som det nu skete, og hvis det ikke var sket — jeg mener nu for øvrigt, at saaledes som de var, vilde det have været klogere, om man var gaaet derfra den 17. og havde sparet alt det Blod, der blev udgydt den 18. — altsaa, dersom de havde været stærkere, saa at de ikke kunde tages, var vort Folk kommet til at gaa til Londonerkonferencen, medens vi endnu havde fast Fod paa Sønderjyllands Jord, og det vilde sikkert ikke have været uden Betydning for Forhandlingerne paa Konferencen.

Naar jeg ser paa dette, kan jeg ikke nægte, at det glæder mig, at der indenfor Venstre ogsaa er virkelig Beredvillighed til at bringe Ofre for at være vor Neutralitet. Det fremgaar af Forsvarskommissionens Betænkning, hvori Flertallet godtgør, at vi ikke kunne foretage Nedsættelser i